

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Szerkesztőség: Türr István-utca 11. — Telefon-szám: 28.
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések
és hirdetések felvételnek.

Felelős szerkesztő:

Dr. Lemberger Ármán

Előfizetési árak:

Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Riadót fujnak . . .

Előrelátható volt, hogy a koalíció, ha kormányra jut, tehetetlen lesz és nem fogja tudni beváltani mindig szájon hordozott nagyhangu ígéreteit. Most persze hallgatnak az egykor megvetett husosfazekak árnyában — mert most már nem savanyu a szőlő; megérezt! — és csak mindenre megadással bólogatnak, mint a Fejbólintó Bálintok. A dicsőséges nemzeti kormány diadalra jutásának első, örömdetes benyomása már elsűrült. Hova-tovább azt is belátják az emberek, hogy a nagy tisztogatás seprőjével, ép a közéleti purifikálás programjával bevonult kormány az erőszakoskodás, korrupció, etetés, őrszem-elhelyezés és protekció valóságos tenyésztelépét virágoztatja föl a legszemérmertlenebb módon. A hajdan fényes nevek a koalíció fertőjébe süllyedve, a kormányon nagyon megkoptak és hamarosan végképp lejáratták magukat. A becsapott ország keseritien tapasztalja, hogy tehetetlenebb zsarnokokat nem ültethetett volna a nyakára. Már foszlik a konzervativizmus és reakció éjféli homálya és az ébredő emberek kezdenek látni. Bár még huhognak az éj madarai, a baglyok, a fölhasított ködburkon át bevilágító fénysugár előtt, de mentől jobban vijognak, ez annál inkább bizonyítja, hogy közeledik az igazi demokrácia sugaras hajnala.

A forrongó hangulat kint a periferiakon, a lekcisnyelt vidéken ébred. Az értelmes, józan nép forrong, ez az élesen látó réteg, amelynek nem a szocialista agitátorok, hanem a rideg tapasztalás nyitotta fel a szemét. S mellettük

állanak a református lelkészek, akikre szintén nem lehet ráfogni, hogy félrevezették őket. Ez a két világosfejű csoport még csak maroknyi had, de a küzdelemben meg fog erősödni. Erről győződünk meg a két napig tartott somogyi vármegyegyűlésen. S ha óhajta várjuk azt a bizonyos tisztességes ellenzék, amit a Házban Farkasházy Zsigmond, a Házon kívül pedig minden józan ember sürget, úgy ez az: a földmives nép és a református papság, akik mindig ott voltak, ha az emberi jog, szabadság és az alkotmány veszélyben volt. Igaz, hogy a működésük egyelőre csak egy vármegye szűk körére terjed ki. Bár maga az a tény, hogy a radikálisizmus a maradi vármegye falai közül tört ki és ver gyökeret, különösen figyelemreméltó. De kitartó szilárdságunknak és bátor erejünknek a megyegyűlés harcában — jöllehet, ez nem előzetes szervezkedés eredménye volt — olyan fényes példáját adták, hogy a további összetartás reményében méltán üdvözöljük őket. Mikor ugyanis a koalíciós feudálisok vezére, gróf Széchenyi Aladár a kivándorlás és egygyermekrendszer kérdésével foglalkozva, rendőri és törvényhozási intézkedéseket és a nép számára örökösödési törvényt követelt, ilyen fölkiáltások hangzottak el:

— Földet a népek! Hol a 48. XX. törvényickek! Le a hitbizománnyal! Le a papi birtokkal!

Pedig ez nem is szocialista népgyűlés volt. Midőn pedig a gróf a református papokat nagy hangon kioktatta, hogy hassanak hűveikre az egygyermekrendszer megszüntetése végett, Nagy Lajos református esperes

keményen visszautasította a fölösleges oktatást, mert a református lelkészek tudják a kötelességüket és azt teljesítik is. Egy orvossága volna a kivándorlásnak és az egygyermekrendszernek, de ahhoz nem mernek hozzányulni. Mindenki tudhatja, mire céloz.

Tudósításunk a többek között az alábbi érdekes és követendő felszólalásokról számol be.

Novák János sandi falusi bíró keseritien hangoztatja, hogy nemcsak a napszámos, hanem a tehetősebb kisbirtokos is kivándorol. Ugy látja, hogy a nemzeti kormány, amelyet függetlenségi ember léte arra idején olyan nagy örömmel fogadott, csak ígér mindenkinék és a földmiveseikért semmit sem akar tenni. Indítványozta, hogy irjanak föl a kormányhoz, hogy valósítsa meg a progresszív adózást, amit ígért.

Varga Dezső református pap a kivándorlást nem rendőri intézkedésekkel, hanem az okok megszüntetésével akarja orvosolni. A kivándorlás oka pedig a nagy adóteher a kisgazdán, a földmunkás csekély keresete és a nagy kötött birtok. A gazdasági cseléd és munkás, aki sokadalmával egy szűk lyukba összeszűszolva, rabszolgasorsban sanyalódik, nem tud a keresetéből megélni. A kisgazda a kötött birtoktól nem tud földet vásárolni, de bérelni se, mert a nagy urak a kis bérleteket nem szeretik. Mivel pedig cselédnek nem akar menni, inkább szintén kivándorol. A kötött birtokot meg kell szüntetni és parcellázni. Be kell hozni az adómentes létminimumot. Igazságtalannak tartja a nagybirtokosok ama követelését, hogy amikor ők gazdakörök szerveznek a munkások ellen, a munkásvédő és földmunkás szakegyesületeket a kormány osszlassa föl.

Nagyon természetes, hogy a még többségben levő agrárius mágnások és azok lekötelezett érdektársai nem igen szerették hallgatni ezt a beszédet. Csináltak is olyan botrányt Novák és Varga beszéde alatt, hogy a zajongástól és kiabálástól percekig nem lehetett hallani a szónokot. Azonban

TÁRCA.

Egy éjszaka Velencében.

— A »Bajai Hirlap« eredeti tárcája. —

Irtá: Tóth László.

I.

Világos, langyos nyári éjszaka terjesztette ki szárnyait a lagunák városa fölül. A levegő fülledt volt és mámoros. Tele bűvös, izgató sejtelemmel. Az égen lassan uszott a tejfehér hold s fényével szürkére meszelte a házak körvonalait. A Canal Granden lágyan ringott néhány gondola, s messze hangzott az éjjeli csendben, amint a hullámok végig csokolgatták oldalait. Valahonnan a Lidó felől reszkető dalt kapott el a sós tengeri szellő. A tenger tükre fényes kék volt, mintha olvasztott zafírból lenne. A hullámok gyengén verték a partot, s a hold szelid sugara meg-megcsillanva a vizen, táncolva szökött a Sant Giorgio Maggiore irányában. Mintha fénysugárból rajzolt hid lenne írva a vizen keresztül.

A Palazzo Ducale egyik oszlopához támaszkodva, néztem a gyönyörű panorámát, melyet az

álmodó lélek sejtelve még jobban kiszínez, s a képzelet tovaszállva, visszavarázsolja a régi Velence egykori világhódító hatalmát.

A velencei éjszakák talán a legszebbek az egész Rivierán. Késő éjjelig hullámszik az utcákon a nép. A korzó és a Divieto di Affissione kirakatai fényárban usznak s Velence bűbájosszonyai még ingerlőbbek, még misztikusabbak ebben a különös világításban. Az arcuk olajbarna, nagy fekete szemeknek egész lángözönét érzi az ember az arcán végigömleni, amint azok repábilantanak. Csupa tűz, csupa szerelem sugárik ki belőlük.

Ha azután a korzó éjféltűtán szünni kezd, beveszi magát az ember valamelyik mulatóba s onnét akár ki se mozduljon hajnalig. Észre sem veszi, hogy elmúlt az idő.

Egyik éjszaka — a korzó után — kiballagtam a Piazzettára. Tele volt a lelkeim hangulattal, kár lett volna a mulatók zajos világában eloszlatni illuzióimat.

Oda dőltem a Palazzo Ducale oszlopához, mely a Riva Degli Schiavonira néz.

Nem tudom, meddig ábrándozhattam így egymagamban, mikor a palota oszlopsorozata alól különös nesz ütötte meg a figyelmemet. Mintha valaki futott volna. Nem csalódtam, mert kevés idő múlva

egy nő alakja tűnt elő két oszlop közül s amint engem megpillantott, egyenesen felém tartott.

— Ments meg Uram, ha Istent ismerd! — kiáltotta fájdalmas hangon.

Kezeit könyörögve tartotta maga elé s egészen hozzám lépett.

Alig ocsudtam fel meglepetésemből, mikor vadiramban egy férfi száguldozott a nő után. Tört szorongatott a markában, melynek pengéje kísérteties villámlással csillant meg a holdfényben.

— Ereszd el az a leányt! — ordította állatias hangon — ahhoz nekem van jogom! Az én szeretőm!

Azonnal tisztában voltam, hogy meg kell mentenem a leányt, ki általmam alá futott. A fickó bizonyára szerelmi ajánlatokkal üldözte, s miután az nem akart behódolni, most megakarja ölni. Már rátette a kezét a leány vállára, hogy magával vonszolja, de egy erős mozdulattal mellbe löktem, hogy messze hátra tántorodott.

Azt hittem, hogy abbahagyja és eliramodik, de ime, most egyenesen nekem fordult. Ugy látszik előbb velem akart végezni. Nem vártam be készületlenül. A tört kicsavartam a kezéből, behajítottam a tengerbe s öltre kaptunk.

Ers, csontos fickó volt az ismeretlen. Csupa izom. Amint karjai derekam köré fonódtak, azt

A legújabbban megjelent képes

ÁR J E G Y Z É K E M E T

kérje, melyet bárkinek portómentesen és díjmentesen küldök.

WEISZ J. HUGÓ órákészítő és órákereskedő Szeged, Kárász-utca 6. szám.

Valódi svájci nikkell remontoir zsebóra 3 évi felelősség mellett, 5 kor. — 5 drb átvételénél 5% engedmény.

Varga a szólásbadságon elkövetett erőszak és terrorizmus dacára nem tett eleget a nagybirtokos urak óhajának, hanem betérjesztette határozati javaslatát, amely a következő:

Határozza el a vármegye, hogy fölir a törvényhozásról oly törvényjavaslatok sürgős betérjesztésére, melyek szerint: a hitbizományi rendszer megszüntetendő, a kincstári és alapítványi birtokok mezőgazdaságra alkalmas része parcellázandó, nagybirték 500 holdon fölül nem engedélyezhető, az állami erdőket papi birtokok csak kisbirtéki rendszer alapján kezelhetők, az adómentes létminimum megállapításával és II oszt. kereseti adó eltörlésével új kataszteri becslés alapján a földbirtok és mindenféle örökség fölé felváltóan emelkedő adóztatása behozassék. Csatlakozásra szólítsák föl az ország minden törvényhatóságát.

Kovács István csokonyai bíró kimutatta, hogy a földadó egy hold föld után 52 fillér, de ennél csak a nagy urak fizetnek, mert a szegény földműves 9 K 78 fillér állami adót fizet egy hold föld után (!) Ez pedig igazságtalanság, be kell tehát hozni a progresszív adót. Védelmébe vette az arató sztrájkot is, mert az arató munkás előre nem tudhatja, milyen lesz a munka nehézsége. S ha a munka nehezebb, mint előrelátható volt, a munkaadó adja meg jogos követelését. Csak hogy az urak őt se akarták meghallgatni, mire Kovács kijelentette, hogy nagy méltatlanság, mikor a nép jogokat követel, akkor az urak nem akarják meghallgatni. Bezzeg jók voltunk a nemzeti ellentálláskor. Eddig a földműves nép az uriosztályal együtt akarta a jogait megszerezni, de ha az urak nem úgy bántak velük, ahogy illik, akkor a nép nélkülük és ellenük is kivívja a jogait! Az urak neveltségnek tartották e fenyegetést, a bíró odavágta nekik, hogyha a földműves a nemzet gerince, meg is mutatja az erejét!

Még Mosonyi Sándor református pap érvelt talpraesetten amellett, hogy őket nem érheti vád az egygyermekrendszer miatt. A református lelkészek jó példával járnak elöl. Valamennyinek nagy családja van. Sőt példát vehetnének róluk más hitűlelkészeket, így a katolikus egyház papjai. Mások a baj orvoslására a sok gyermekes család-apák adóterheinek könnyítését és a legidősebb fiúknakatonai szolgálat alól való fölmentését kívánták. Viszont az agráriusok a kivándorlás megakadályozása végett az utlevél kiadását ötszáz kor. lefizetéséhez akarták kötni (!)

Mikor a határozati javaslatot szavazás alá bocsátották, fölállással és leüléssel kellett volna szavazni, de ezek hiányában a jelenlevők többsége állt és így az eredményt nem lehetett pontosan megállapítani. Kapotsfy Jenő főispán mégis kimondta a határozati javaslat elvetését. Tehát csak egyszerűen fölírni a kivándorlási törvény megváltoztatása iránt. Azonban Varga Dezső a legközelebbi közgyűlésen határozati indítványt terjeszt be újra e kérdésben.

A hangulat jellemzésül végül megjegyzendő, hogy Győr város átiratának elvetésével a közgyűlés nem szavazott elismerést Wekerlénnek és Kossuth Ferencnek.

hittem, hogy valami óriási kigyó tart a hatalmában. De én sem maradtam adós. Jól összeropogtattam a csontjait.

A küzdelem eltartott néhány percig, mikor én támadómat felemeltem a levegőbe fejem fölül s belevettem a vízbe, tőre után.

Mikor felbukott a vízből, megfenyegtetett az öklével s kiuszott a vaporettó-állomás felé.

Csak most fordultam védcemem felé, ki rojtos, fekete kendőjébe burkolózva, nézte a viaskodást. Melléje léptem.

— Eljössz velem? — szólalt hozzá.

— Vigy magaddal ma éjre, mert ha Domenico rántalál, megöl.

— Ki az a Domenico? A szeretőd?

— Nem, nem a szeretőd! — tiltakozott hevesen. — Folyton kísért, üldöz a szerelmével, de én nem hallgatom meg, mert...

— Mert már van más szeretőd — szakítottam félbe.

— Nincs, esküszöm, hogy nincs. De nem tudom szeretni. Olyan durva, olyan brutális, de te csuffá titted, most már nem kérkedhetik az erejével. Te erősebb vagy nála és mégis finomabb vagy. Téged tudnának szeretni.

Szorosan mellém simult. Karját az enyémbe fűzte s én érezhettem a fiatal, forró test melegét.

Kiértünk a Piazztára, s a lámpa világánál megpillanthattam arcát. Őseredeti olasz típus. Fajának legszebbike. A szeme feketébb a legsötétebb éjszakánál, az ajka vépiros, s fehéren villanik ki alóla a két apró, gyöngyosor fog. Büszke voltam a zsákmányomra, melyet a legbecsületesebb uton szerzettem.

— Mi a neved? — kérdeztem tőle.

— Yrna.

Többet nem szólunk hazáig. A Hotel Gava-

Ime, elhangzott végre az első becsületes állásfoglalás a koalíció reakciójával szemben.

Hisszük, hogy az Alföld színmagyar népe is szolgálatába szegődik nemsokára a purifikáló munkának.

Riadót tujnak.

Kossuth Ferencet és a pártját leszavazták.

Express tudósítás.

Bizonyára városzerte szenzációs hatást fog kelteni az a hír, melyet lapzártakor megszünk a Ház pénteki üléséről, Lengyel Zoltán mentelmi jogának felfüggesztése tárgyában.

Express tudósításunk így szól:

Mialatt a bizottság Lengyel Zoltán ügyében ülészett, a képviselőház nyílt ülésében, Sztéryenyi József felszólalása után szót kért Lengyel Zoltán és a következőket mondotta:

Azt hiszem, a Ház minden tagjának tudomása van arról, hogy ellenem Polónyi volt igazságügyminiszter részéről egy sajtóügyi panasz van beadva a budapesti büntető törvényszékhez. A lapok a napokban azt is közölték, hogy ebben az ügyben a budapesti törvényszék bírói eljárást tett folyamatba, állítóg több tanút is kihallgatott, azoktól esküt is vett ki, mielőtt az ügy a képviselőházhoz a mentelmi jog felfüggesztése végett át lett volna küldve, mielőtt a szerződés meg lett volna állapítva, mielőtt egyáltalában a bíróságnak ehhez joga lett volna.

Eltekintve a bűnvádi perrendtartást érdeklő kérdésektől, a Házhoz ennek az ügynek tisztán a mentelmi ügyre vonatkozó része tartozik. Én utána jártam a híresztelések valóságának, ma a bizottság elé is vittem a dolgot, kérdést intéztem hozzá, hogy igazak-e ezek? Kértem a bizottságot arra, hogy közölje velem ezen tényeket. A bizottság, a házszabályokra való hivatkozással, ezt megtagadta. Mindazonáltal kétségtelen, hogy ezek a dolgok igazak. Ha igazak, akkor itt a mentelmi jognak egy igen éles, világos, sőt tendenciózus, a magyar bíróságra is igen érdekes szint vető megsértéséről van szó. Ezért én ezt az esetet ezennel a Háznak tudomására hozom. Mivel pedig én az ellenem folyó ügyet ezzel elhuzni nem akarom, egyuttal kérem a t. Házat, hogy a 188. §. sz. bekezdése értelmében, ezen mentelmi ügy elbírálására a mentelmi bizottság részére záros határidőt kiűzni méltóztatassék.

Andrássy Kossuth ellen.

Rakovszky István alelnök, aki az elnöki székben ült, a házszabályokra való hivatkozással, a bejelentést tudomásul vette és tekintettel a Lengyel által felvetett sürgösségi indítványra, kérdést intézett a Házhoz, hogy hozzájárul-e a sürgösség kimondásához és ha igen, mily időtartamu legyen az?

letto-ban laktam az első emeleten. Szobám erkélye az ilseni-re nézett, ahonét zeneszó verődött fel. Alatta gondolák ringatóztak a vízen. Yrnával kimentünk az erkélyre. A leány az ölembe ült s én boldogan szorítottam magamhoz. Azt hittem, hogy ez az éjszaka lesz a legkedvesebb emlék, mely Velen-céhez köt.

Yrna szemérmes pirulással csókolta meg az ajkamat, s én mohón viszonoztam. A halántékomon lüktetett a forró vér, s én mégis oly butának, oly gyávának éreztem magam.

Mikor visszatértünk az erkélyről, Yrnát aludni küldtem.

— Én veled akarok maradni, ebben a szobában. Megöl a félelem. Azt gondolom, hogy Domenico rám talál. Ne üzz el magadtól.

Karját a nyakam köré fonta, s oly erővel szorított magához, hogy felszísztem a gyönyörtől. Ellenkeztem még egy darabig, de aztán beleegyeztem, hogy maradjon...

II.

Mikor felébredtem, Yrnát nem találtam magam mellett. Helyette egy levél volt az asztalon, melyet kíváncsian kezdtem elolvasni. A levélben kifogástalan olasz helyesírással a következők voltak:

Kedves barátom,

Ime így bucsuzik tőled, a világ legkedvesebb teremtetéséről a világ leghitványabb asszonya. Távolról is érzem majd a szegényert, mely arcomat végigszántja, mikor elolvad ezt a levelet. Későn lesz már, midőn felébredsz, gondoskodtam róla, hogy háboríthatatlan irhassak hozzád bucsuzót. A szerelmi mámor után az álomnak mámorát szivadt a ajkaimról. Én ehhez is értek, mint minden rosszhoz a világon. Irtozat fog el, ha megtudod, hogy ki vagyok. De meg kell tudnod. Neked különösen, mert meg-

Ekkor érdekes dolog történt. Amikor Rakovszky azt a kérdést tette fel, hogy a Ház hozzájárul-e a sürgösség kimondásához, ennek megszavazására felállt gróf Andrássy Gyula az alkotmánypart élén és velük szövetségben a függetlenségi pártnak komolyan független része. Ellenben Kossuth Ferenc a függetlenségi párt másik részével ülve maradt.

Kossuth ellen szavazott Günther Antal igazságügyminiszter is. Az ülve maradtak ellenpróbat kértek, melynek megtörténtével az elnök konstatalta, hogy Andrássyékkal szemben, Kossuthék kisebbségben maradtak.

Ezután az elnök indítványára kimondták, hogy a záros határidőt nyolc napban állapítják meg.

A szavazás lefolyása természetesen a Házban óriási feltűnést keltett. Andrássy nyílt állásfoglalását Kossuth ellen mindenféle élénken pertraktálták. Nyílt dokumentálása volt e annak, amit ma már mindenki tud, hogy Andrássy és Kossuth között a kabinetben kitört az ellentét. A mai szavazás minden valószínűség szerint nem marad következmények nélkül és teljes, vagy részleges kabinetsvárságra fog vezetni.

Szakadás várható — nem is a koalícióban, hanem egyenesen magában a »függetlenségi«-nek nevezett pártban. Lengyel Zoltán kidobták mameluk körükből a híres függetlenségi, mert reámutatott a függetlenségi kormánypart árulására, Benedek Jánost kiabudalták, mert demokrata merészelt lenni, Szappanos Istvánt lefújták a héten, mert önálló magyar hadsereget, a függetlenségi párt régi ígérését merre követelni... mire Lengyel Zoltán most nyílt levelet intéz Szappanos Istvánhoz. Fölhívja arra, hogy ne törődjék a paktummal, ragadjon zászlót s vezesse azokat, akik hűek akarnak maradni a függetlenségi programhoz.

Az országban tett nemzetiszintű ígéreiteiről oly rutul megelégedezett »függetlenségi párt«-ban tehát szemmel láthatólag megkezdődött a felbomlás vegyi folyamata.

A t. Házból. A képviselőház pénteken délelőtt 10 órakor ülést tartott. Napirenden volt a munkásbiztosítási törvényjavaslat tárgyalásának folytatása. Szombaton a förlendház tárgyalta a költségvetést és az ujonctörvényjavaslatot. A jövő hét első felét farsangi szünetnek szánták, s a képviselőház csak a jövő csütörtökön ül ismét össze.

Kossuth Ferenc törvényei. Délibabot varázsolt a héten a törvényhozás elé Kossuth Ferenc. Egy csomó szociálpolitikai törvényjavaslatot helyeztet kiállításba, amelyek kiéptítik és betetőzik a munkásokról való gondoskodást. Az a törvényjavaslat, melyet a Ház most tárgyal, az ipari és kereskedelmi alkalmazottak betegség- és balesetbiztosításáról szól. Bürokratikus intézménynek sülyeszi Kossuth a munkásbetegséggyógyezést, annélkül, hogy

szereettek az éjszaka, olthatatlan, égő szerelemmel, amilyenre csak egy olasz nő szive képes. Te bátor vagy, te hős vagy, aki azt hitted, hogy megmen-tetted az életemet, pedig, tudd meg te édes ember, hogy én voltam az, aki életben hagytam. (It bizonynyára mosolyogni fogsz, de várd ki, mig mindent megírok.)

Én nem vagyok Yrna, amint az éjszaka mon-doltam, nem is vagyok Domenico szeretője, hanem annál sokkal rosszabb, — Domenico felesége vagyok. De nemcsak a felesége, hanem bünszövetségese is. Bizonyára hallottál már róla, — és miért ne hallottál volna — hogy a hotelekben és az al-bergekben az utóbbi időkben sok férfit meggyilkolva találtak. Ugy fojtatták meg őket. Hiába kuttattak a tettes után, nem sikerült elfogni sohasem, olyan ügyesen tudta bünet megcselekedni. De én most a kezeidbe szolgáltatom a gyilkos nevét, de csak a nevét, mert ő maga az éj folyamán elhagyta Velencét.

A gyilkos én vagyok!

Ugy-e megutálsz? Ugy-e undorodol tőlem?

Meg is érdemlem. Én magam tudom ezt legjobban, most, amikor téged megszerettek. Téged is meg-kellett volna fojtanom, mikor a legkedvesebb szerelmi mámorban ringatózódl a karjaimban. Így kaptam az utasítást férjemtől, akivel az áldozatok úgy keritelttök meg, mint téged. Játszottam az öldöztöz-terlemest, akit Domenico követ. Megbirkóztam már másokkal is, de persze engedte magát, s később úgy tett, mintha gyávan kerekelt volna. Te azonban legyőzted és megszerettem benned az erőt. Napok óta figyelemmel kísértünk, láttuk, hogy sok pénz van. Sokat mulatsz és marokkal szóród a pénzed. Kiszemelünk áldozatnak és ha meg nem szeretlek, úgy téged is megfojtottalak volna. A pénzedet pedig elvittem volna, csak úgy, mint a többiét.

a munkások ezerszer fölpanaszolt sérelmei közül csak egyet is orvoslóna.

Nem látjuk sehol azt a valóban humanisztikus irányt, amelyet öndicséret formájában juttatnak maguknak a koalíciós szociálpolitikusok. Fokozottabb áldozatkészség az állam és a munkaadók részéről adhatta volna csak meg igazán a törvénynek humanisztikus és szociálpolitikai jellegét. Kérték sokfelől a kormányt, hogy várjon még e javaslattal, engedje az érdekeltek körében a véleményeket kifinomlódni s várja be azt az időt, amikor a törvény finanszírozás oldalán biztosan meglehet alapozni. De úgy látszik, Kossuth urnak sürgősebb volt a szociálpolitikai látszat, mint a valóságos szociálpolitika.

Az autonóm vámtarifá. Arra a hírre, hogy a kormány már a legközelebbi napokban beterjeszti az autonóm vámtarifáról szóló javaslatot, azt jelentik, hogy a javaslatot most már csak azért sem terjesztik a Ház elé, mert — mint ismeretes — legközelebb az ülésszakot berekesztik. Ilyenek a koalíciós ígéretek és vívmányok.

A sajtóiroda a magyarság ellen. A szabadlevél regíme alatt Széll és Tisza alapították, illetve fejlesztették Horvátországban a Julian-egyesületet, abból a célból, hogy ez magyarisítsa s védjé a magyarság érdekeit a horvát mozgalmakkal szemben. Az egyesület működését, hogy ez annál sikeresebb legyen, teljesen titokban tartották a kormányok, de annál jobban támogatták, sőt a Fejérváry-kormány az egyesületnek magyar sajtót is szándékozott szervezni. A Julian-egyesület működése azonban úgy látszik szemet szurt a horvátbarát koalíciónak. Nem tudta elviselni, hogy a horvátoknak ott lent bármilyen egyesület is kellemetlenkedjék a magyarisítással. Felborították tehát az egész Julian-egyesületet a horvátok kedvéért s ma már egyes ellenzék lapokban a sajtóiroda által sugalmazott cikkeket jelennek meg a Julian-egyesület ellen, úgy tüntetvén fel az egyesületet, mintha az a kormány ellen dolgoznék a magyarisítással. Ezt meg kell érteni! A koalíciós kormányoknak kellemetlen az, ha Horvátországban magyarosítanak! Lepleltetik ezért a titkosan működő Julian-egyesületet s ezzel kiszolgáltatják a horvátoknak. Így védi a koalíció uralma idején a magyar érdekeket Horvátországban a sajtóiroda és a nagy kormány.

Baját érdeklő közlekedési ábrándok.

A baja-bátaszéki áthidalás aktualitása minden vonalon látható. Hogy nagy közlekedési reformok küszöbén állunk, kétséget nem szenved és hogy Baja városa is előnyeit fogja érezhetni e reformoknak, szinte bizonyos.

A tolnavármegyei közelet egyik jelesét, a baja-bátaszéki hid ügyének egykori kiváló előharcosát, Bartal Béla cs. és kir. kamarást, a baja-bátaszéki hid kiépítésével remélhető élénk közlekedési politika a következő érde-

Sok-sok kincse van már így együtt Domeniconak, de én már nem segítek szerezni neki többet.

Még az éjél elhagyom Velencét. Nem fog reám találni senki. Sem te, sem Domenico, aki bizonyára megölné. Úgy elejtem magam. Érszényed-ből kivettem száz lirát. Erre szükségem van, hogy elutazhassam. De nem viszem el ingyen. Itt hagyok helyette egy kis kékközös gyűrűt emlékül. Hord ujjadon, mert viselőjére szerencsét hoz. Jobb sorsodban aztán gondolj reám, ha másért nem is, hát azért, hogy te voltál az, aki sok ember életét megmentetted, akik utánad következtek volna. Ismerlek ki vagy, hazádat is tudom hol van, s idők múltán felkereslek majd, csak egy percere, csak egy pillanatra, hogy lábaiidnál meghálhassak.

Még egyet! Domenicot ne kísérelj megtalálni, mert az eddigre szintén biztonságba helyezte magát, amint szökéséről bizonyozódott és csak vesztetre lenne. Ne időzz tovább olasz földön, hanem menekül vissza hazádba a lehető leggyorsabban, mert életed csak ott lehet biztonságban.

Az ég áldjon téged és büntessen engem.

Yrna.

Végigborsózdott rajtam a hideg, mikor a levelet elolvastam. A tükröről láttam, hogy arcom egészen sápadt. Szinte éreztem, hogy mint távolodik el melőlem a halál szelleme.

De Yrnára mégsem tudtam haragudni, mint-ahogy gavallér ember sohasem haragudhatik arra a nőre, ki neki megédesítette az életét, habár pillanatra is.

A kéklőves gyűrű ott hevert az asztalon. Kezembe fogtam, s egyszer csak azon vettem magamat észre, hogy az ujjamon van.

Azóta le se huztam róla, s valahányszor ráesik tekintetem, mindig visszagondolok a szép, de kegyetlen olasz nőre.

kes és megvalósulása esetén egész közgazdasági életünket gyökeresen átalakító eszmé-utrá indítja.

A középdunai megyék — Tolna, Baranya és Bácska — három szövetsége — elérte első célját: a bajai hid — harminc évvel később, mint kellett volna — de épül. Az idej vagyonhiány, mely a Neue Freie Pressében és a Pester Lloydban a Strasser cég legkompetensebb évi jelentésének összhangzó ítélete szerint, csak buzabán egy millió métermázsá délnémet exporttól csapta el a gazdákat s elodázta a buzavám érvényesülését sokára, — legjobb bizonyítéka — hogy a három megye és Pécs és Baja városának együttes akciója nemcsak lokális, de nagy érdeklő, országos jelentőségű eredményt, a vasuti decentralizációt jelent.

E téren feladatunk most csak arra szorítkozhatik, hogy az építés minél gyorsabb, energikusabb tempóban menjen végbe, azaz, hogy ha már még 2 évig, 1907 és 1908-ban viselünk kell a mai rossz szisztematik — vagyon megrendelések által éppen nem orvoslható bajait, legalább az 1909-iki gabonakampagne már a hidat üzemképes állapotban találja.

Az az impulzus, melyet a hid a három megye vasutépítésének adott, szinte látható. Épül Pécs — Bátaszék, — logikus folytatása a hidnak a bátaszék — dombóvári rendezés (ami szintén benne van a kormány programjában) és csak idő kérdése a mohács — bátaszéki kapcsolat. Ép úgy túl a Bácskában az apatin — bajai összeköttetést követni fogja a kalocsa bajai — és az őbcese — zombori, ép most engedélyezett tranzverzális vonal is.

Ez utóbbi azonban okvetlen maga után fogja vonni a Tisza második áthidalását — mi a bajai hid forgalmi körének óriási kibővítése. És amint a bajai hid a Dunán való hidtalanság megszüntését jelentette — ez az összeköttetés annak az óriási közlekedési bajnak megszüntét jelentené, hogy a Tiszának szegeden alól, tehát 130 kilométer hosszban egyetlen vasuti hidja sincsen.

És már itt kezdődnek a Közép-Dunai háromszövetségek, vagy ha a három nagy város Pécs, Szabadka és Baja, melyeket én mint régi ember a megyékhez számítok, autonómjaként respektálva, tulajdonképp hatos szövetségének — új közös feladatai. — Hisz, ha együttes feladatunk volt a hid építése, logice: együttes célunk kell, hogy legyen a hid forgalmának fejlesztése is.

1. Egy új tárgya tehát a további közös kárnak — már van: t. i. meg kell markolnunk — ép az idej vagyonhiányra hivatkozva — a második tiszá — bacskaí, tiszai vasuti hid létesítésének kérdését, ami a bajai hidnak nyugati forgalmát (Tírol — Schwájc) tetemesen almentálni fogja.

2. De van egy más — még ennél végtelenül fontosabb feladata a három megyének — ez pedig a Duna — Száva csatorna kérdése.

A Duna — Tisza csatorna nagy — tulnag kérdése — ezt a csatornát kiszorította a közgyűlémből.

De a Duna — Tisza csatorna — eddigi diskusziója — már három elvitatáhatatlan tényt hozott napszíre:

a) hogy — a nivóban való építése — kintűn hydrografusunk, Kvassay Jenő szerint, technikai és pénzügyi lehetetlenség.

d) hogy öntözésre való kihasználása olyan költséges — hogy ki nem fizetheti magát — s az erre való többletköltség (a hajózó csatornával szemben) mint Rupesics György — a Vaskapu egyik geniális építője — kimutatja (M. Mérnök és Épít. Heti Értesítő 1907 2. szám) sokkal jobban fizetné ki magát, ha a Budapest és Baja közti alacsony rétek — ameliorációjára fordítjuk.

c) hogy a lépcsős rendszerű hajócsatornában a vízemelés költségei gőzzel kifizérhető rentabilitást — de még a Garamból vett vilányossággal is drágák, mert ezt a villamos erőt is felemészti Budapest lokális szükséglete, különösen, ha a budapesti pályaudvarok villamosításával — s a budapesti lokális — (Vác — Fehérvár — Ceglédig) terjedő forgalomnak a villamos vasutára való terelésével számolunk.

d) hozzájárul még a Budapestben aluli dunamenti megyék — egy igen fontos érdeke is. — az t. i., hogy mint azt minden hajós és kereskedő tudja — épen mikor fuvarozni való van e vidéken, a Duna vize ugyanis olyan minimális — hogy abból — a medervízszintok javulta előtt nagyobb mennyiségű vizet elvonni nem szabad.

Végre vessünk egy pillantást az idej vagyonhiányra, az államvasutak teljes letörésére. Ezt szánál a komárom-érsékújvári nagy dunai, a bacskaí tiszai vasuti hidak, sok kilométer második vágány, ezer és ezer állomás-bővítés nélkül, (a waggonok és mozdonyokról nem is szólván) teljes lehetetlenség. S már ez az első sürgős feladat annyi milliókkal veszi igénybe az állam erejét, hogy vele egyidejűleg egy olyan nagy, de problematikus dologba, mint a Duna-Tiszacsatorna, belekezdünk egyáltalában nem lehet.

Másképp áll a dolog a Duna-Száva (Vukovár-Szamáci) csatornával.

A csatorna hossza ott 120 kilométer helyett csak 40 kilométer, melyet még megrövidíthet esetleg a Vuka és Szama felhasználása.

A talajviszonyok jobbák. Forgalmi értéke abban áll, hogy a 380 kilométer Duna-Száva utat redukálja 40 kilométerre, ami Bosznia, Horvátország

és Szlavonia, sőt Nyugat-Szerbiának hajófuvarban Budapesthez 340 kilométerrel, tehát 4-5-6 teherhajónappal való közelebb hozását jelenti. Direkt Szerbiától független vizutat teremt Budapest, a Középduna és a Tiszából a Szávába s Bosznia és Szerbia mellékfolyóiba.

Élénkíti a dunai forgalmat és ellentétben a duna-tiszai csatornával — a hajózás számára olyan jelentékeny nyereséget képez, hogy az amugy is — sokkal alacsonyabb — építési költséget könnyebben kamatoztatja.

Ami pedig legnagyobb közgazdasági előnye: ez az egyetlen módja ellensúlyozni az osztrákoknak 200 millió kor. költséggel kezdett dalmát-boszniai forgalmi politikáját. Ha tehát a Duna forgalmának élénkítésén érdekel három megye s a városok, első sorban: Baja, de a Szlavon megyék is — egyesült erővel — követelik ezen az ország pénzügyeit alig terhelő, röviden — és a vasuti reform mellett is egyidejűleg — kivihető vizutat, a viziforgalom terén ugyanazt a szolgáltatást tehetik a köznek és saját maguknak, mint tették a vasut terén a hid kiküzdésével.

III. Most, hogy úgy Tolna, mint Baranya a bajai hid után belelesznek a budapest — belgrádi vonalba kapcsolva, mind a három megyének együttes érdeke a mult közgyűlésünkben feliratlag a kormány figyelmébe ajánlott világvonal: a London — Bécs — Berlinből Budapest — Belgrád — Szalonikén Athénbe s onnét Alexandriába vezető vonal, mely 550 kilométerrel kevesebb tengeri utal járna, mint Brindizi Alexandria s a legrövidebb utat képező Egyiptom, Dél-Afrikába és Indiába.

Feliratunk óta a görögországi vasutépítés haladásán kívül a török kormány a szaloniki és a görög vasutévponct közt már hajójáratot engedélyezett s így 1907, vagy 1908-ban e rövid szakasz kivételével a vonat primitív megvan.

Budapest városa is felirt a kormányhoz ez ügyben. Ép úgy érdeke ez Szabadkának, Pécsnek, de a három megye gazdáinak is. Hisz éppen vaj-exportunknak ott egy oly piacot teremthetünk, melyről nem szoríthat le se Kanada, se Szibéria versenye, mint Angliában.

Borainknak is van ott némi kilátása Iparunknak még több. Budapestest át hozná az indiai postát. Németországból a Kárpátokon át jönne az Egyiptomba menők serege — s amint most Tírol, úgy a Tátra átmeneti stációja fejlődhetnék az Indiából Angliába visszatérő angloindianusok számára.

A most Berlinből Constanztán át Konstantinápoly és Piréuszon át Alekszandriába menő német utat irány sajnós Krakó — Lemberg — Czernowitz, Jassyt használja és sajnós a Kárpátokat elkerüli.

Van tehát a tolna — bacska — baranyai háromszövetségnek elég dolga ezentul is és remélhető is, hogy az eddigi együttműködés meghozza gyümölcsét ezentul is.

A program:

- a) sietetni a bajai hid építését,
- b) sürgetni a bacska hidat,
- c) sürgetni a vukovár — szamáci Duna — Száva csatornát,
- d) sürgetni a budapest — alexandriai világvonal kivételét.

Tolna vármegye legközelebbi közgyűlésén az ez irányban beterjesztendő indítványt már foglalkozni fog és ott, hisszük megtalálják majd az utat és módot arra is, hogy a társvármegyek közönségét, sajtóját és — ami a fő — a tisztelt honatyaikat is megnyerhessék a közös jó szolgálatába.

HIREK.

Fohász.

Irta: Lemberger Armin dr.

(— A József kir. herceg szanatórium bajai bizottságának tegnapi estélyén elmondotta: Scharpf Irénke urleány. —)

Irgalom és Szeretet örök Kutféje, magas Trónod számolya előtt könyörgök alázatos szívvél! Te plántáld az emberi lélek porthanyó talajába a könyörület és részvét nemese csemetéit, Te hevitéd lángra az emberi szív rejtekeiben a Szeretet menyeyi szikráját, hogy szeliden ragyogó fénye világítson be a nyomor csillagatlan éjszakájába, az inség kopár, vigasztalan sivatagába. Ó, ihless meg gyenge ajkaimat, hogy hirdessék a szeretetnek mindent lebiró, mindent leküzdő, örök Igéjét, hogy hirdessék a reményt vesztett, viaskodó, vergődő léleknek, hogy a Szeretet szelid anygala, a Szeretet örökös Nemtője virraszt édesmindnyájunk felett.

Ó engedd, hogy a Te szent nevedben hirdetve hirdessem, miképp újra a világra született a megváltás krisztusi Igéje, mert gyöngéd női kezek önfeláldozó munkája újra építi a Szeretet rombadőlő templomát, mely-

nek árnyékában megpihenhet a horgonyt vesztett reménység.

Ó engedj, hogy a Szeretet szózatos nyelvén vallást tehessen, miként csillapuljanak a lábbeteg kusza álmái, miként szikkadjon fel izzó homlokának gyöngyöző verejtéke, mert tenger-özöne a könyörületnek és tenger-özöne az irgalomnak, megállítja romboló útjában a Halál sápadt angyalát és kiragadja kezéből a sújtó pallost, hogy telehintse az élet és egészség piros rózsáival az enyészetet és sorvadás eltikkadt, letarolt mezőit.

Irgalom Istene! Csepegtess erőt és kitartást azoknak a jószágok sziveibe, kik itt a földön hajlékot emelnek az emberszeretet magasztos hitének, éleszd az irgalom és könyörületesség mennyei tűzét azoknak a lelkekben, kik áldozva járulnak a Szeretet oltára elé, hogy szálljon az Egek kárpitjái hálalmáig azoknak a szerencsétleneknek, kiket felebarátaik áldozatkészsége és szeretete a megsemmisülés örvényéből visszarágadt az élet, a család és az emberiség számára.

— **Ismeretterjesztő előadás a főgimnáziumban.** A főgimnázium igazgatósága és tanári kara örömmel tudatja Baja város művelt közönségével, hogy a régóta tervbe vett ismeretterjesztő előadások a megvalósulás stádiumába jutottak. E tanévben öt ilyen előadás lesz a főgimnázium rajztermében, megpedig február 17-én dr. Werner Adolf igazgató érkezik a magyar nyelvről, február 24-én Ledniczy Ipoly tanár »Nemzeti uralkodó családunk, nemzeti dicsőségünk« címmel tart előadást a hazai történelemből, ezt követi március 3-án dr. Dombi Márk tanár előadása a magyar nemzeti irodalomból. Március 10-én Gáspár János, március 17-én pedig Székely Károly tanár tart kérdésközi előadást, előbbi a művészetek technikájáról, utóbbi a drónéklü telegrafiról. Az egyes előadásoknak tárgyát egyébként külön is ki fogjuk hirdetni annak idején a helyi lapokban. Az igazgatóság szükségesnek véli, hogy a m. t. közönségnek b. figyelmébe ajánlja a következőket: Az egyes előadások pontban delután 4 órakor kezdődnek. Hogy az előadásokat zavartalanul lehessen megtartani, kéri az érdeklődő közönséget, hogy e pontot szíves figyelembe vegye. Fentartott helyek nem lesznek. Kiki az az előre váltott jegyek sorrendjében foglal helyet. Jegyek előre válthatók Kollár A. könyvkereskedésében. Hogy az igazgatóság tájékozódhassék a megjelölt szándékozók számáról s így kellő helyről gondoskodhassék, ez uton kéri a m. t. közönséget, szíveskedjék a közönség jegyét előzetesen és idejében megváltani. Az egyes előadások napjain — vasárnapon — d. e. 10 óráig van Kollár A. könyvkereskedésében, sem az igazgatónál több jegy nem váltható. Az ismeretterjesztő előadások: készíadásaira való tekintettel a belépő-jegyek ára 20 fillér.

— **Szabolcsmege — Baja városához.** Szabolcs vármegye urai meggyegylést tartottak. Az ilyen gyűlés nem mulhat el humoros eredmény nélkül. Ezúttal azt határoztaik a megyei urak, hogy feliratot intézzenek a kormányhoz és — nagyon szerényen — csak a következő törvényjavaslatok sürgős elkészítését kérik:

A mezőgazdasági érdekképviselet szervezetről; a jelen gazdasági és társadalmi viszonyoknál megfelelő cselédtörvény alkotásáról; a földmunkás, de különösen és első sorban a nemzetközi alakokban álló szakszervezetek feloszlásáról; a sajtó igazgatásainak megfélemezése és megtorlásáról; a kivándorlást szabályozó 1903. évi V. tc. oly irányú módosításáról, hogy a munkás- és cselédszerződési viszonyban lévő, valamint a katonai kötelezettségüknek teljes mértékben, vagyis 32 éves korukig eleget nem tett egyének és végül mindazok, kik itthon hagyandó családtagjait megfélemezésnek kellő anyagi biztosítékát kimutatni nem tudják, utolevele ne kaphassanak.

E feliratot a megye pártolás végett megküldi a többi törvényhatóságoknak is, s így a bajai közgyűlés elé is kerül ez a sok bölcsesség. Bizton hiszszük, hogy e szerény kívánságaiat mi bajaink nem fogjuk teljesíteni. Csupán a gyűlekezési jog és a sajtószabadság tökéletes eltiprását kérik. Aztán a jobbágyok visszaállítását, a szabad költözködési jog eltörlesztését. Mindezeket a kívánságokat el lehetne rémülni, fel lehetne háborodni. Ha nem volna olyan természetes, amit a szabolcsi urak csinálnak. Ha nem bátorítanak őket felülről a nemzeti vezérek, a mágnás érdekek hí cselédjei, a Darányiak, a Polónyiak és a Polónyi-utódok ilyenformán:

— Kérjétek, kérjétek, fiain. Olyan sötét, olyan gonosz, olyan középkori intézkedéseket nem tudtok kérni, aminek gonoszabbra, sötétebbre mi hajlandók ne volnánk.

— **Eszküvő.** Drescher Ida urleányt, Drescher Gyula tekintélyes bajai kereskedő és neje Husveth Paula urasszony leányát tegnap, szombaton vezette oltárhoz Kiss György dr. debreceni ügyvéd.

— **Eldőléptetett törvényszéki bírák.** Az igazságügyminiszter Strelszky Antal, dr. Salánky József és dr. Winkler István szabadkai törvényszéki bírákat a VII. rangosztályba léptette elő.

— **Fényes bajai esküvő.** Szép családi örömnépet ülték e h 5-én Halász Károly és es kir. tábornok családjában, abból az alkalomból, hogy a városzerte közbücsülésben álló férfiak és neje Schleichler Etelka urasszonyon Flóra nevű leányával menyegzőjét tartotta várbogyai Bogyay László hajóskapitány. Dél előtt 11 órakor a díszes fogatok egész sorozata robotogott a városi székház elé az előkelő nász néppel, polgári esketés után pedig a román. kath. plébánia templomban egyházi áldásban részesült a fiatal pár. A násznagyi tisztet Ambrozovics Lajos dr. főispán és Fittler Béla dr. főügyész töltötték be. Vőfélyek s illetve koszorúleányokként Franz György hadnagy Halász Rizavál, Szirányi Béla mérnök Fittler Lujzavál és Szűcs Ervin Ede zombori városi mérnök Halász Editthel szerepeltek. Az előkelő násznép pazar toaletteljé látványosságzámba mentek. Baja város közönségének színe-java üdvözölte a szép napon az örömszüloket, kiknek házában fényes lakodalmi dimer volt delután 2 órakor.

— **Csütörtök-esték.** Szabad előadást tartott csütörtökön este Stekler Sándor polg. isk. tanító a bajai kereskedő ifjak együletében. Előadásában a kereskedőkéről és azok alkalmazottjairól beszélt és igen hűről, jellemzően esetele a kereskedelmi tanoncok helyzetét. Összehasonlította a magyarországi és külföldi kereskedőket. Az előadást tetszéssel fogadták.

— **Vetitett képek a bajai Legényegyletben.** A bajai r. kath. Legényegylet mult vasárnapjára Uránia előadása előadása oly nagy közönséget vonzott, hogy az egyesület Szent Antal-utcai helyiségei nem voltak képesek befogadni mindazokat, akik az előadásra elmentek és Vág-völgyének gyönyörű táját látni akarták. Legálább is száz érdeklődő volt kénytelen a kaputól visszafordulni és hazatérni. A benn szorongó, mintegy négyzsfazónyi közönség pedig a roppant hőség ellenére gyönyörködve nézte Kiss Á. József tanár szép képeit és érdeklődéssel hallgatta Demuth Gyula tanító felolvasását. A legényegylet előjárósága — mint értesültünk — elhatározta, hogy legközelebbi Uránia előadását a Bányászaloda nagytérben fogja rendezni.

— **Baleset.** Sajnálatos baleset érte vasárnap delben dr. Dömötör Kálmán helybeli orvos hetvenhatévesedős édesanyját, öz. Denneberg Lipótné asszonyt. A Bányászaló átjárójánál fia lakására igyekezett, mikor egy arra száguldozó fogat elütötte. A gyorsan érkezett orvosok csakhamar bekötötték az öreg asszony sését, úgy, hogy most már veszélyen túl van.

— **Casínói jelmezestély.** Vettük az alábbi meghívót. A »Bajai Casino« 1907. évi február hó 12-én, farsang-kezdéjén elite álarcos és jelmez-estélyt rendez, melyre tisztelettel meghívja a vigalmi-bizottság nevében dr. Makray László elnök, dr. Szirmai Vidor, Kollár Agoston társelnökök. Kértenek a hölgyek és urak mentől tömegesebben álarcol megjelenni. Belépő jegy személyenként 1 korona, családjegy 2 korona. Ezen meghívó felmutatása feltétlenül és elengedhetetlenül kötelező. Az estélyen Sipos zombori első zenekara hangversenyt.

— **Baja vidékéről is kivándorolnak . . .** Napról-napra mind tömegesebben vándorol ki vidékünkéről a munkabíró nép. E kivándorlási lázat alig lehet feltartóztatni. Tudósításokat vetünk, hogy Csávolyról, Rémről, Vaskutról számos munkás ember vándorol ki Amerikába. Ez a tömeges kivándorlás valóságos katasztrófát jelent hazánkra. A »nemzeti«-nek címzett kormány gondoskodik arról, hogy a nép itthon megtalálhassa megélhetését. Szüntesse meg a nagy drágaság okait.

— **Az új tankerületi főigazgató.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter most nevezte ki a nyugatomban vonult dr. Platz Bonifac tankerületi főigazgató utódját. Az új szegedi tankerületi főigazgató dr. Szele Róbert, aki eddig mint igazgató működött a budapesti VII. kerületi főgimnáziumnál. A hivatalos lap szerdai száma közölte az új főigazgató kinevezését.

— **Bajai városi népkönyvtár.** Egy fővárosi könyvkereskedő cég ajánlatot tett a városnak, hogy a kiadásában megjelenő könyvekből tegyen megrendelést, és rendezzen be városi könyvtárat.

— **Tartalékos katonák behívása.** Az idén, mint értesültünk, a tartalékos katonák négy ízben hívják be fegyvergyakorlatra. Két tavaszi, egy nyári és egy őszi fegyvergyakorlat lesz. A tartalékosokat első ízben márc 20-án, majd április 15-én, július 15-én és aug. 28-án hívják be 13—13 napi fegyvergyakorlatra. A tartalékos tisztekre és tartalékos hadapródokra, valamint a volt egyéves önkéntesekre vonatkozólag külön rendeletet fog kibocsátani a hadügyi vezetés.

— **Az első állatorvos-doktor.** Wellmann Oszkár kaposvári járási m. kir. járási állatorvos dícsérettel tette le az állatorvosi doktori szigorlatot (Doctor medicinae veterinariae). Somogy vármegye szolgálatában oly állatorvos van, ki az országban, illetve a gyakorlatban az első, aki e kitüntető címet megszerezte. Az ünnepélyes felavatás a földmívelésügyi miniszter, a tudomány és műgyegetem képviselőinek jelenlétében tegnap, szombaton ment végbe nagy fényvel. Ez alkalommal megjegyezzük, hogy az állatorvosi főiskolának a mult év végén adta meg Ó Felsége a doktori avatás jogát, mely szigorlat letévése azonban nem kötelező és különleges szigorú feltételekhez tudó kötvény, évente körülbelül csak 4—5 kiválóbb tudományosan buvárokódó állatorvos fogja azt lehetni.

— **A »Bajai Fűszer és Vegyeskereskedők Egyesülete«** 1907. február hó 24-én (határozatképtelenség esetén március 3-án) delután 4 órakor az »Ipartestület« tanácstermében tartja rendkívüli közgyűlést. Napirend: 1. A nagym. m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur leirata folytán szükségessé vált alapszabály-módosítások tárgyalása. 2. A tagok által alapszabályszertien benyújtott esetleges indítványok tárgyalása.

— **Nyugdíjazott tanító.** Mayer N. János katymári román. kath. tanító 25 éven át tartó eredményes munkálkodás után a m. királyi vallás- és közoktatásügyi miniszterium véglegesen nyugdíjazta. Mayer tanítónak a magyarosítás és mezőgazdaság, különösen a szőlőmívelés és fátenyésztés fellendítése körül elvitáztatatlan érdemei vannak.

— **A kalocsai érsek — Zombornak.** Dr. Várossy Gyula kalocsai érsek, szülővárosának diszpolgára, egy Zombornak építendő katolikus legényegyleti palota céljaira 40,000 koronát ajánlott föl. Ezen új közmívelődési egyesület az Erzsébet köruton lévő, ugynevezett »Profétához« címzett vendéglő mellett lesz felépítve, mely telket ugyancsak az érsek intézkedésére 15 ezer koronáért megvették. A palota eszméje, mind pedig a kivétel módzata Buday Gerő főgimnáziumi hitánár, a zombori katolikus legényegylet buzgó elnökének érdeme, aki szalmasz humánus és hazafias működésével osztatlan elismerést és tiszteletet vívott ki Zombor város polgármestere. A díszes palotát Buday még ez évben óhajja felépíttetni, mely hirdetni fogja a város nagy-névvé szülojtjének fenkölt gondolkodását.

— **Miniszteri rendelet a szénárúsításról.** Tekintettel a szén rohamos drágulására, a kereskedelemügyi miniszter most gondoskodik arról, hogy a szén árúsítása körül legalább visszadásek ne fordulhassanak elő. A miniszter ugyanis a zsákokban árusított szén kötelező megjelölése tárgyában rendeletet adott ki s ebben úgy intézkedik, hogy ezentul zsákokban a szén csakis oly ólomzárral lezárva hozható forgalomba, melyen az illető zsák tartalmát képező szén mennyisége az ólomzárra jól olvashatóan be van préselve, ezenkívül pedig a szén mennyisége a zsák oldalán legalább hat centiméter magas és egy centiméter vastag, a zsák szinétől elütő, le nem törölhető festett számokkal, illetőleg betűkkel is feltüntetendő. A zsákoknak beltről varrottaknak kell lenniük. Az e rendelet ellen vétők kihágást követnek el és büntetettnek. A rendelet három hónap múlva lép életbe.

— **Rigó Jancsi újabb hódítása.** Rigó Jancsi, Chimay hercegnő volt barátja, mint a newyorki lapok írják, most ismét Newyorkban van, ahol újabb hódítást csinált. A Harlem-kaszinóban, ahol esténként játszik, szemet vetett rá Emerson Kitty asszony, Chimay hercegné unokahuga, aki most hír szerint el akar válni Emerson Gáspár ismert illusztrátortól, hogy a cigányprimás felesége lehessen.

— **Csendőrségünk új fegyvere.** Csendőrkörületi parancsnokságunkat rendeletben értesítették, hogy a m. kir. csendőrség fegyverzete rövid idő alatt lényegesen változások fog keresztülmenni. Az eddig használatban lévő Kropacsek-féle fegyvert Manlicherrel fogják felcserélni. Ennek az az oka, habár a Kropacsek 8 lövére van készítve, hogy a Mannlicher sokkal gyorsabban és könnyebben kezelhető, mint a régi szerkezetű Kropacsek-féle fegyver. Mert míg a Kropacsek fegyver töltényébe a 8 töltést egyenként kell elhelyezni, addig a Mannlicher egyszerre 5 lövére tölthető. Az eddigi rövid bajonetet hosszú, kardformájú szurony fogja felváltani, melynek mindkét éle állandóan élesre lesz köszörülve. A fegyvernemek változtatásával a ruha is változatosan fog keresztülmenni, amennyiben a zsinórzatot és a kardszíjat sárgával fogják felcserélni. Ezek a változások minden bizonnyal még ez év folyamán életbe fognak lépni.

— **Felülvezetés.** A bajai Ipartestület által 1907. február 2-án tartott táncmultságán felülvezettek: Ns. Dr. Rajk Aladár 20 kor, Somogyi Emil 10 kor, Reich Vidor 10 kor, Preimayer Pál 10 kor, Kollár A. 6 kor, Katanics Sándor 5 kor. 20 fill., öz. Reich Bernátné, Dr. Makray László, Fischer Béla, Schmidt M. fia, Székely László, Skálát Dénes József 5—5 kor, Dr. Koller Imre, Jakab Márton 4—4 kor, Jarkovics Sándor 3 kor. 20 fill., Dr. Werner Adolf, Dr. Valentin Emil, Schaffer Gyula, Mikolics Ignác, idb. Nány Lajos, Klauer Salomon 3—3 kor, Hübner József 2 kor. 60 fill., Schnetzer Ernő, Eisenberg Károly, Krupity Péter, Balassa Oszkár, Auer Zsigmond, Tinusz Károly, Nagy Sándor, Szalay István, Karacsony Károly, Bayer Ernő, Derzaderics Illés, Dr. Csihás Imre, Perger Vince, Fleischer Benő, Wunderlich József, Klein Rezső, öz. Steyer Istvánné, Reiner Sándor 2—2 kor, Köbling Kálmán, Dr. Reiter Emil 160—160 kor. Csatlós Béla, Ringeisz Antal 120—120 kor, Fűréd Juliska, Trafikant Vilmos, Szép István, Scherk Béla, Jautics Miklós, Claren Richard, Wagenblatt Ferenc, ifj. Zich Henrik, Rózsahégyi József, Ostzheimer Mátyás, Vajda Miksa, Magyar András, Bogdán Mihály, Gruity Mihály, Balaton Lajos, ifj. Nány Lajos, Fuller Miksa, Timpauser Ferenc, Varga Lajos, Botz József, Várdi András, Hegyi Imre, Szabó Lajos, Majorosi Ferenc, Wagenblatt József, Bernhart István, Horváth Béla, Schwartz Manó, Weisz József 1—1 kor. Wunderlich Károly, N. N. 60—60 fill. Chalupa János, Iszkeitz A. N. N. 40—40 fill. Összesen 197 korona. Az előjáróság köszönetét nyilvánítja.

— A vidéki rendőrség újjászervezése. A vidéki rendőrség újjászervezése érdekében e hónap 18-án Budapesten országos rendőrkapitányi kongresszust tartanak, melyen Hegedüs Sándor marosvásárhelyi rendőrkapitány fog elnökölni.

— Elítelt mohácsi kereskedő. Deutsch Vilmos mohácsi kereskedő 1905. október havában nagyobb passzával csődbe jutván, a hitelezőket igen érzékenyen megkísérelte. A Budapesti Hitelezői Védegyelet fenyítő feljelentést adott be ellene a pécsi kir. törvényszékhez, mely is a most megtartott fő-tárgyalás után a vádlottat hathavi börtönrre ítélte el. Az ítélet drákói szigorával a törvényszék példát akar statuálni a Mohácson és vidékén az utolsó időben annyira elszaporodott család bukásokra.

Segédszerkesztő: SPITZER ZOLTÁN.

KÖZGAZDASÁG.

Vasutasok sérelme.

Vörös László és Kossuth Ferenc.

Két miniszter szólott a napokban a vasutasokhoz: egy volt kereskedelmi miniszter: Vörös László és a jelenlegi feje a kereskedelmi kormány-
nak: Kossuth Ferenc.

Vörös László, a „darabont”, az „alkotmányellenes ügyvivő” szeretik a vasutasok. Valamennyien. Még azok is, akik opportunizmusból a nyakukra engedték szállni a koalíció megbízottját, gróf Batthyányi Tivadart. Ezek is szeretik és tisztelik Vörös Lászlót, bár nem igen merik hangoztatni. A vasuti munkások ellenben, akik szókimondók, bátrak és nem hajlandók taktikáink, ország-világ előtt demonstráltak, mennyre ragaszkodnak a volt kereskedelmi miniszterhez. Megválasztották Országos Szövetségük tiszteleti tagjává. Ez a megbecsült Kossuth Ferencnek nem jutott osztályrészül. Őt munkázt választottak tiszteleti taggá és csak egy „urat”, Vörös Lászlót. A választás idején, mult év május 6-án már bukott miniszter volt. Ennek ellenére, vagy talán éppen ezért választották disztaggá a munkások. A kitüntetés az embernek szól, nem a hatalmas miniszternek. Annak az embernek, aki miniszter korában kiterjesztette a vasutasok jogait, hatalmasat lendített az összes vasuti alkalmazottak anyagi helyzetén és utját egyengette az üdvös reformok egész sorozatának.

Vasárnap adta át a vasuti munkások küldöttségére Vörös Lászlónak a díszes tagsági oklevelet. A volt miniszter a küldöttség előtt hosszabb beszédben köszöntö meg a kitüntetést.

Igy ünnepelték a volt minisztert, a törvénytelen korszak miniszterét, aki rövid hivataloskodása idején a vasutasok évtizedes sérelmeit reparálta, három szövetségüket engedélyezte és büszkeségét helyezte abba, hogy a vasutasok jogainak és boldogulásának alapjait ő vethette meg.

Ugyanazon a napon, vasárnap, a másik miniszter, az alkotmányos és nemzeti kormány tagja, Kossuth Ferenc is szólott a vasutasokhoz. Nem közvetlenül, hanem a Máv. hivatalos lapjának a hasábjain. És nem egy üdvözölő szónoklatra mondott meg, köszönő szavakat, hanem drákói tartalmu és inkvizitórius jellegű rendelettel foztotta meg a vasutasokat azoktól a jogoktól, amelyek őket mint állampolgárokat és mint vasutasokat törvényesen megilletik. Módkunkban van e rendeletet szó szerint közölni:

ad. 265986/906. A. l. a.

Azt tapasztaljuk, hogy alkalmazottaink és különösen a munkások munkaszünetes napjaikat, szabadság vagy betegség indokából nyert távozási engedélyüket és vasuti szabadjegyeiket arra használják fel, hogy egyes szövetségi, sőt politikai színezetű gyűléseken jelennek meg, ahol is nem ritkán oly irányú agitációs tevékenységet fejtenek ki, mely a szolgálat és az intézet érdekében, nemkülönben a hivatali állás, alkalmaztatás tekintélyével káros vagy hátrányos vonatkozásba hozható.

Mint hogy ez az eljárás nemcsak a kért és kapott távozási engedéllyel, hanem egyuttal a szabadjeggyel utazás kedvezményével való visszaélést is képez, melynek megakadályozása fontos szolgálati érdek, utasítjuk valamennyi szolgálati főnökségeinket, hogy jövőben minden egyes alkalmazottól, aki szabad nap, szabadság vagy betegség címén szolgálati helyéről távozni szándékozik, szabadjegyet kér, szigoruan követeljük meg annak pontos és körülményes bejelentését, hogy miért, hova utaznak és távollétük ideje alatt hol fognak tartózkodni és ha azt látják, hogy az illetők a szolgálati érdekeit károsan érintő agitációs tevékenység kifejtése indokából akarnak utazni és szabadjegy kedvezményükkel élni, tőlük a szabadjegy kiállítását tagadják meg.

Azok az alkalmazottak, kikről utólagosan kiderül, hogy szolgálati főnökségeiket, szabadjeggyel meggett utazásaiknak valódi indoka tekintetében megtevésztették a fentebbi említett agitációs tevékenység kifejtése érdekében utaztak, a körülmények képest minősítendő szolgálati vagy fegyelmi vétségén kívül, még a szabadjeggyel utazás kedvezményével történt visszaélés miatt is vétkeknak nyilvánítandók és tőlük nemcsak a szabadjeggykedvezmény fog megvonatni, de a jelen rendelet határozmányai ellenére tett utazásaik után a menetjegy ára is terükre fog iratni.

E rendelet az összes alkalmazottaknak tudomására hozandó.

Budapest, 1907. jan. hó 26-án.

Ludvig,
elnök.

Amit Vörös László megteremtett, a vasutasok három szövetsége, az szállka a „nemzeti” kormány szemében. Amit törvény biztosít a vasutasoknak, szabadságdíjot és szabadjegyet, azt egy tollvonással semmisíti meg a darabontminiszter nagynevű utódja, Kossuth Ferenc.

Pénteken kezdődött a kereskedelmi miniszteriumban az az ankét, amelyen a vasutasok új szolgálati szabályait és fizetésrendezését fogják tárgyalni. Végre-valahára ki fog sülni, hogy a jelenlegi kormány párt mennyit hajlandó beváltani régi időkben tett és azóta gyakran megismételt ígéréteiből. Ugy látszik, semmit vagy csak nagyon keveset. És ezért oka van tartani a vasutasok elkeseredésétől és haragjától. Hogy előre lefegyverezze a kétségbe kergetett vasutasokat, megvonja tőlük szerzett jogait és megnyomorítja szervezeteiket. Ugy bánik a „nemzeti” kormány már most a vasutasokkal, mintha lázadók volnának, mert érzi, hogy lázító lesz az engedményeknek az a csekély mértéke, amit a sok ígéret fejében nyújtani fog nekik.

Védjegy: „Horgony”
A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller
pótléka
egy régióknak bizonyított háziaszer, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalom-csillapító szernek bizonyult közszenyél, oszlan és meghűléseknél, bedorzásoknál képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyével és a Richter orvostudományi elnököt dőbözha van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr Richter gyógyszerárta az „Arany oroszlánhoz”
Prágában.
Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi székülés.

Téglamestert

ki a körkemence égetést fával érti 6.000.000 téglá és cserép kiegészítéséhez azonnal beléphet. Ajánlatok bizonyítványok másolatával alanti címre küldendők:

Kohn L. Ignác

téglagyáros

S Z E G E D. Kispalota.

33/1907. vhtó szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti V. ker. kir. járásbíróságnak 1906. évi Sp. V. 1119/3. számú végzése következtében, Dr. Nicolaus Béla ügyvéd által képviselt Hazai hirtetési részvénytársaság javára, Hübner József ellen 990 K s jár. erejéig 1907. évi január hó 10-én fogatnosított kielégítési végrehajtás után le- és felülfoglalt és 2813 kor. 40 fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: gyógytári állványok, edények és házi butorok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a bajai kir. járásbíróság 1907. évi V. 2/2. számú végzése folytán, 990 kor. tőkekövetelés, ennek 1905 évi július hó 1. napjától járó 5% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 90 K-ban bírólag már megállapított költségek erejéig Baján, alperes gyógytárában és lakásán leendő megtartására 1907. évi február hó 27-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozik ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek valnán, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Baján, 1907. évi január hó 30. napján.

Szegő József,
kir. bir. végrehajtó.

Ügynökök

sorsjegyeknek részletfizetésre való eladására kerestetnek.

Legmagasabb jutalék! Jutalomdíj! Esetleg fix havifizetés.

Ajánlatok intézendők az 1885. év óta fennálló

Dirnfeld Testvérek

bankházába

BUDAPEST,

IV., Váci-utca 2.

HÜTTL TIVADAR
BUDAPEST
CS. KIR. UDV. SZALLITÓ SAJÁT PORCELLÁN-GYARA BUDAPESTEN

PORCELLÁN-GYÁRÁS ÉS NAGYKERESKEDŐ V. DOROTTYA-U. 14.

Étekez., teák., kávék., mosdó., öngyűzők: lettek stb. Háztartási cikkek, Kelengyek.

KÉPES ÁRJEGYZÉK KIVÁTRÁRA BÉRMENTVÉ

Fontos lótulajdonosoknak!

A
Thanhofer
állatorvos által készített
balsam,

lovak kólika-baja ellen, mely évek hosszú sora óta a göresök minden neme, felluvódás és egyéb bajok ellen, ezer esetben valóban csodahatással használtatott, minden lótulajdonosnak a leghatásosabban ajánlható. — Aki e balsamot a használati utasításához hiven használja lovánál, feltétlen hatásra számíthat. — Egy üveg, használati utasítással 80 fillérbe kerül. Négy üvegnek kevesebbet nem szállítok. — Kapható az összeg előleges beküldése mellett,

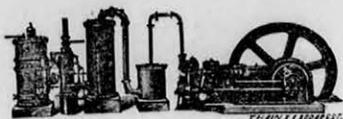
THANHOFER

állatorvosnál

Mahrenbergben, a Dráva mellett
6. szám.

Elsőrendű olósó tüzelőanyaggal dolgozó

SZIVÓGÁZMOTOROK.

Tüzelőanyag szükséglet 1-1½ fillér óránként és lóerőnként. Elektromos világítási és malomberendezések, takarmányozó kamrák.

Benzinmotorok, benzinmotoros cséplőgépek.

HAJÓS és TÁRSA

okleveles mérnökök motorvállalata.

BUDAPEST, V., Sziget-utca 9. szám. — Telefon 66-99.

Kérjen referenciát! Elégedetlen vevőink nincsenek! Legmesszebb menő szavatosság!

Árjegyzékkel és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

A legjobb magvakat
A legnemesebb fákat
A legszebb virágokat
A legdivatosabb csokrok
és koszorukat

friss élővirágokból a legjobb minőség szavatolása mellett szállítja

Mühle Vilmos

cs. és kir. udvari szállító mag- és virágkereskedése

TEMESVÁROTT.

Nagy képes főárjegyzék ingyen.

Csak „SICULIA” nével ellátott üvegek valódiak.

A málnási SICULIA forrásvíz

a sós savanyúvizek királya.

Sziklarétegeken átfurt artézi-forrás. A gyomorégést rögtön megszünteti. Páratlan étvágygerjesztő. Azonnal ható különlegesség a gége, tüdő, torok, gyomor, vese, hólyaghurutos bántalmak ellen.

Korányi, Kéty, Tauszk, Riegler tanárurak szakvéleményei a MÁLNÁSI

SICULIA

forrást a kontinens legdusabb természetes alkalikus sós savanyúviznek minősítik.

Főraktár Baja és vidéke részére: **Stampfl Jenő** fűszerkereskedésében.

Ugyszintén minden bel- és külföldi ásványvizek legelőnyösebb áron kaphatók. — Telefon 81. sz.

Alapított 1846-ban.

KÖNYV-, ZENEMŰ-, PAPIR-, IRÓ-
és
RAJZSERRAKTÁR.

Az 1900. évi iparképzésért

aranyéremmel kitüntetve.

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZET.
DISZKÖNYVKÖTÉSZET.
A „BAJAI HIRLAP” kiadóhivatala.

KOLLÁR A. BAJA,

Báró Eötvös-utca 5. sz. a.

Könyvkereskedésemben

nagy raktár a legújabb irodalmi termékek-, díszművek-, ifjúsági iratok-, képes könyvek-, imakönyvek-, mindenemű tan- és segédkönyvek-, térképek-, földgömbök és zeneművekből.

Irodai levél- és rajzpapírok, író- és rajzszerk, vonalzott üzleti könyvek nagy választékban a legjutányosabb áron beszerezhetők.

Bármely bel- és külföldi hirdlapokra és folyóiratokra előfizetések az eredeti áron elfogadottnak.

Hirdetések a BAJAI HIRLAP-ba mérsékelt áron vétetnek fel.

Diszkönyv- kötészetem

Díszművek, Folyóiratok, mindenemű könyvek egyszerű és díszes bekötésére, továbbá képkeretek, (Passepartous) íróaljakatok, stb. előállítására van berendezve.

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETEM

modern berendezéssel izlésesen állít elő műveket, folyóiratokat, bál- és lakodalmi meghívókat, eljegyzési kártyákat, névjegyeket, számlákat, levélpapírokat, levélborítékokat, körleveleket, gyászjelentéseket, árjegyzékeket, falragaszokat, stb. fekete és színes nyomással.

Nagy raktár községi, közigazgatási, ügyvédi és egyházi nyomtatványokból.

Bármilyen **könyvnyomda** munkák a legolcsóbb áron vétetnek fel.